1. évfolyam. Arad, 1886 Aprilishó 15. Csütörtök. 105-dik szám.

Szerkesztőség:
Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a lépcsőnél.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk

Kiadóhivatal:
Főtér, a törvényszék melletti Neumann-háznak utczára nyiló helyiségében.

Hirdetések díjszabály szerint.
Egyes szám **5** kr. ünnep- és vasárnap utáni szám **8** kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva:

Egész évre	12 frt.
Fél évre	6 frt.
Negyed évre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.

Vidékre postán küldve

Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Még egyszer a póthitelek.

Arad, ápr. 14.

Az ellenzéki sajtó most első sorban a póthitel-kérés themájával foglalkozik. Igen háládatos thema. Sok régi phrázist elő lehet szedni, a mint teszi ezt ma a mérsékelt ellenzék helybeli organumának budapesti czikkirója is. Az adót csak azért emelik, mert a kormány telhetetlen, s felhasználja a jeles czikkiró még Csanády Sándor ismeretes mondását is, hogy „öt-tiz forintnyi adótartozás miatt évenkint száz meg száz szegény ember existenczióját teszik tönkre, midőn utolsó párnáját, butorát elliczitálják."

Ez ugyan nincs igy, de az ilyen mondással lehet hatni és izgatni. Buzditás ez is a honpolgári kötelességek teljesitésére — ellenzéki felfogás szerint. Olykép tüntetni fel a dolgot, mintha a kormány az adópénzt nem közczélokra, nem az ország közjavára forditaná. Ez is megengedett eszköz.

Különben erre a póthitel-czikkre legjobb válasz a képviselőház pénzügyi bizottságának tegnapi ülése. Ott már tárgyalták a közlekedési miniszterium részére 1885-re szükséges póthitel engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot, s a történt ellenzéki nyilatkozatokból is kitetszik, hogy a póthitelkérés nem képezett olyan meglepetést, mint a milyennek azt a budapesti czikkiró feltüntetni akarná, mert a póthitel szükségéről már rég tudomással birt mindenki.

Az sem áll, hogy ezen összegek kiadásáról annak idején nem birt volna tudomással a ház. Nagy részükről igenis birt tudomással, mert több tételre nézve fordul elő az az eset, hogy nem azon évben használtatott fel, a mely évre megszavaztatott.

Azért ismételjük, hogy mi nagy bajnak tartjuk a póthitel igénybevételének szükségét, de mindig szem előtt kell tartanunk azt, hogy főleg a magyar államvasuti hálózat kiegészitése miatt sok olyan kiadás fordult elő az utóbbi években, melyek elől ki nem térhettünk.

S minthogy a magyar államvasutaknál vagyunk, ki kell emelnünk a budapesti czikkiró czikkének azon érdekes jelenségét, hogy most már üt egyet Tolnayn, az államvasutak volt igazgatóján, pedig három-négy hónappal ezelőtt ugyancsak hibáztatta a kormányt azért, hogy Tolnayt elereszti, s akkor egy-némelyik lap invitálta is Tolnayt a mérsékelt ellenzékre. Na de talán még oda kerülhet, birálni a kormány közlekedésügyi politikáját. Most egyelőre azt irják róla, hogy ő az oka mindennek; sejtetni engedik, hogy az ő pazar és nagyuri gazdálkodása okozta a szóban lévő tulkiadást, melynek legnagyobb része a magyar államvasutakkal áll összefüggésben. Holott ugyancsak a mérsékelt ellenzék helybeli organuma m. évi decz. 29-én még azt irta Tolnayról, hogy mennie kell, mivel nagyon kimagaslott már a törpék azon tömege közül, melyek csak staffageul szolgálnak a mi kormányelnökünk jubilált egyéniségének.

Igy jár az, a ki negyedfél hónappal ezelőtt nem akarta elhinni, hogy a kormány csak az ország pénzügyi helyzetére való tekintetből sürgeti az államvasuti administratio reformját, — hanem e helyett mindenképpen csak személyes motivumokat keresett Tolnay menesztésében. Szépen megirták, hogy ez meg az vágyik az állására, s ezért küldik el. Most aztán kisült, hogy nem ezért küldték el.

Távol legyen tőlünk, hogy mi is követ dobjunk Tolnay után. Ma is elismerjük, hogy érdemei nagyok, de nem maradhatott, mert nem akart a pénzügyi helyzettel számolni s bizonyos függetlenséget vindicált magának a kormánytól, a mi a parlamenti felelősség elve mellett tovább nem volt türhető.

Mindezeket csak azért hozzuk elő, hogy magunk is hibáztassuk a magyar államvasutaknál éveken át követett gazdálkodási rendszert. A kormány is meggyőződvén a rendszer tarthatatlanságáról, gyökeres reformot vitt keresztül, de sok megtörtént kiadást nem tehetett többé meg nem történtté.

Ez a helyzet. A kormány a bajt orvosolja, s most mégis azt mondják, hogy „a lelketlen pártszempontok képtelenné teszik minden oly akczióra, mely az összhaza, az adófizető polgárság érdekeinek biztositására irányul."

Valljuk meg őszintén, hogy ez nem szép beszéd. De hát a toll — nem tud pirulni.

Püspöki tanácskozások. Simor János herczegprimás elnöklete alatt a katholikus püspöki kar tagjai, májushó első napjaiban fontos kérdésekben tanácskozásra gyülnek össze a fővárosban. Az ekkor napirendre kerülő tárgyak között lesz a jelenleg működő congrua-bizottság véleményes jelentése is, az általa tüzetesen megvitatott kérdésekben, a mely ad referendum terjesztetik a püspöki kar elé.

Aradmegye törvényhatósági bizottságának **tavaszi évnegyedes közgyűlése** f. év májushó 10-ik és következő napjain d. e. 9 órakor fog megtartatni. Miről a törvényhatósági bizottság t. cz. tagjai azzal értesittetnek, hogy a közgyűlésen tárgyalandó ügydarabok sorrendje legközelebb külön megküldetni és közzététetni fog. Aradon, 1886. évi áprilhó 1-én. **Tabajdi** Károly, főispán.

Az uj osztrák kereskedelmi miniszter. Az „Agramer Zeitung" közli, hogy **Revertera** gróf, ki az osztrák parlamentben a prágaduxi vasutról folyt vitában programmszerü beszédet tartott, ki fog neveztetni osztrák kereskedelmi miniszterré.

Országgyülés.

A képviselőház ülése ápr. 13-án.

Elnök: T. ház! Istóczy Győző képviselő ur egy hozzám intézett levelében kéri a t. házat, méltóztassék azon jogát, hogy ő április 14-én indokolhassa törvényjavaslatát, fenntartani, minthogy társaival, kik szintén aláirták ezen törvényjavaslatot, abban egyezett meg, hogy april 14-én fogja az indoklást megtenni.

Minthogy erre a képviselő urnak teljes joga van, kérem a t. házat, méltóztassanak belegyezni abba, hogy Istóczy Győző t. képviselő ur holnap indokolhassa törvényjavaslatát.

Következik a napirend a **közmunka- és közlekedésügyi miniszter válasza** Horánszky Nándor képviselő interpellatiójára, melyet Horánszky a budapest-esztergomi vasut tárgyában intézett **Kemény** b. miniszterhez.

Kemény Gábor b. közmunka- és közlekedési miniszter válaszában érdekes felvilágositást adott arra nézve, hogy mily kedvező stádiumban vannak az esztergom-vidéki vasut ügyében folytatott tárgyalások, megnyugtatta továbbá a házat az iránt, hogy az interpellatióban emlitett esztergom-torbágyi helyi érdekü vasut előmunkálati engedélye végett benyujtott kérvény minő sorsra vár és végül felvilágositotta interpellálót, hogy a közlekedésügyi miniszterium egyáltalán nem akarja Esztergom és vidéke érdekeltségét akadályozni abban, hogy magán e tekintetben segitsen.

A ház a választ tudomásul vette.

Tisza Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk!) Herman Ottó képviselő ur intézett hozzám egy interpellatiót, melyet, miután mégis bizonyos idő előtt tétetvén, talán nem is lehet már a tisztelt ház emlékében, bátor leszek mindenekelőtt felolvasni. (Olvassa):

„Van-e tudomása, hogy abban a sajtóperben, melyet Mihálka László Mármarosmegye alispánja Hollósy István szerkesztő és megyebizottsági tag ellen inditott s a mely a kassai kir. törvényszék mint sajtóbiróság előtt 1885. évi májushó 11-ik és következő napjain letárgyaltatott, Mihálka László mint köztisztviselő ellen a bizonyitási eljárás foganatosittatott?

Van-e tudomása, hogy a bizonyitási eljárás oly tényeket deritett föl, melyek az esküdtszéket és ennek során az itélő törvényszéket arra birták, hogy a rágalmazás vádját teljesen elejtse?

Van-e tudomása, hogy szakértő tanuk hit alatt tett vallomása alapján többek között kiderült az, hogy Mihálka László mint közbirtokossági elnök törvényt szegett, ezt mint alispán helyben hagyta, miáltal Borsa és Viso egykor vagyonos községek koldusbotra jutottak. Van-e tudomása, hogy a bizonyitási eljárás során kiderült az, hogy a magyar állam sarokköve ellen irányzott dákoromán mozgalom elhatalmasodott?

Van-e tudomása a visszaélések egész sorozatairól, a melyeket a bizonyitási eljárás földeritett?

Ha van ezekről tudomása: mi volt az ok, hogy a felelősségre való tekintetből a szükséges intézkedéseket meg nem tette?

Ha nincsen tudomása: szándékozik-e a felelősség elvénél fogva vizsgálatot inditani és esetleg számon kérni Mármarosmegye főispánját a felügyelet megszegéséért és szándékozik-e általában a törvényszerü eljárást foganatositani, ezáltal Mármarosmegyének a békés fejlődés feltételeit, sértett közérzületének a törvényes elégtételt megadni?"

T. ház, a sajtóperről és annak folyamáról hivatalos értesüléssel nem birtam, mert az a maga rendje szerint az esküdtszék előtt folyt le, s a biróság nem lelt okot arra, hogy a közigazgatási hatóság közbelépését utólagosan felhivja. Azon ügyek az ő egészükben, a mint a sajtóbiróság előtt folytak, egyéni panasz folytán sem jutottak elém. Egyes, ott felmerült esetekre nézve kapcsolatosan másokkal, a sajtóperben is megnevezett Hollósy nr. gondolom, kilencz pontban foglalt panasza került ugyan Mármarosmegye közgyűlése elé, **de ezeket a közgyűlés alaptalanoknak találta és éppen azért semmi különös intézkedésnek szükségét fennforogni nem látta.**

A mi már a dolgot főbb pontjaiban illeti, mert az egyik tővád a borsai és visói erdőknek Mihálka alispán, mint közbirtokossági elnök általi elpusztitása s ennek folytán azon községeknek elszegényedése, az előttem levő adatok alapján mondhatom, hogy a borsai erdő, melynek az alispán 1878-tól 1882-ig volt körbiztokossági elnöke, annyira pusztittatott már a század elején, hogy egyszer kormánybiztos is küldetett ki, később pedig 1813-ban már — s azonkivül egész sorozata következik az intézkedéseknek — hatósági rendszabályok alkalmaztattak az erdőpusztitás ellen. Később bekövetkezett az, hogy 1863-ban, mikor a közbirtokosság már az adót sem volt képes megfizetni, az akkori hatóság nagymérvü faeladást rendelt el a közbirtokosság rovására azon erdőkből; de már 1865-ben — mert több év során kellett volna egy bizonyos mennyiségü fának kiszolgáltatnia — az, aki a vételt tette, kérte magát — és ezt meg is nyerte — **felmentetni a szerződés alól**; miután azokban az erdőkben fa, a melyet felhasználni lehetne, **nem létezik.** Gondolom, ezekkel szemben azt mondani, hogy az erdőelpusztitás azon négy év alatt, tehát Mihálka alispán által történt, még sem lehet.

Hasonló a helyzet a visói erdőben, azon különbséggel, hogy ott az állam is érdekelve lévén, mégis elejétől fogva az állami erdőhivatalok utján korlátoztatott a fapusztitás, ugy hogy az oly nagy mérvüvé nem válhatot, mint a borsai erdőben.

A mi a községek elszegényitését illeti és ami némileg az alispáni és erdőközbirtokossági elnöki helyzetre is vonatkozik, mindenekelőtt meg kell jegyeznem, hogy azon erdők nem községi erdők, tehát nem mint ilyenek a rendes hatósági felügyelet alatt levő erdők, hanem közbirtokossági erdők, ami azok természetére és az iránuk követendő eljárásra nézve okvetlenül igen nagy különbséget tesz ma is, de tett még sokkal inkább az erdőtörvény behozatala előtt.

De a mi a közbirtokosság kárositását illeti, adatok fekünsznek előttem erre nézve is, melyek bizonyitják, hogy mig 1878. előtt ismét oly helyzetben volt a közbirtokosság, hogy erdejük után az erdei adót sem birták fizetni: 1878—1882-ig Mihálka működése alatt az adó megfizetésén kivül a borsai közbirtokosságnak 12 ezer nehány száz, a visoinak 9 ezer nehány száz forint jövedelem volt biztositva, a mint ezt a beterjesztett iratok és számadások igazolják.

Még egy igen sulyos vád emeltetett Mihálka alispán ur ellen. Ugy állittatik oda, mint a ki a magyar, román és orosz faj közt, a mely Mármarosban — el lehet mondani — eddig mindig példás egyetértésben élt, ő zavarólag hatna, mintha az állam sarkérdekeit megtámadó valamely mozgalomnak élén, mint annak előmozditója állana. En azt gondolom, t. képviselőház, hogy az, a kinek háta mögött egy a megyei közpályán megfutott hosszu hivatalos működés áll, arra nézve csakugyan lehet és kell bizonyitéknak lenni, ha ő oly irányban rosszul működött vagy hatott volna. De viszont nem érdemli, hogy rosz működéssel vádoltassék, a mikor ez róla ki nem mutatható, sőt ellenkezőleg felmuttatik éppen az, hogy **a szebeni hires congressus alkalmával ő volt az, a ki a mármarosi követnek tanácsoló módon jó utasitást adott**; és midőn azon hires szebeni határozat létre jött, **az ő elnöklete alatt kérték a mármarosi románok, hogy az iskolákban a magyar nyelv tanitása behozassék.** (Helyeslés a jobbdalon.)

Kérem, méltóztassék válaszomat tudomásul venni. (Helyeslés jobbfelől.)

Herman Ottó válasza után a ház nagy többséggé **tudomásul vette** a miniszterelnök válaszát.

Ezzel az ülés véget ért.

*

A **főrendiház** tegnap szintén ülést tartott és elfogadta a pénzügyi biróságról szóló javaslatot.

A főrendiház május 4-ikén kezdi el ismételten működését.

VAROSI KÖZÜGYEK.

A közgyülésből.

— április 14.

I.

A különbséggel, hogy itt azzal kezdték az ülést, mint a mivel a Sándor-utczában végezni szokták — az interpellatióval, akár csak valami cabinetkérdési vitát hallgatott volna meg az ember Arad város mai köztörvényhatósági ülésén. Városi ügyek párttekintetek alá vetve ritkán voltak annyira, mint a hogy az ugynevezett ellenzék ezt tette pár tárgygyal szemben, a melyeknek alapjában véve alig volt valaki ellene. Szó és szó halmozódott össze egymásra, vagy a mint **Tabajdi** főispán mondotta, bizonyos népszerüség kérdése kezd feküdni abban, hogy a városnak főleg phinánczialis ügyeivel és az ezek iránt tett tanácsi előterjesztésekkel szemben (melyek mindig komoly, lelkiismeretes megfontolás eredményei) mindenáron oppositio támasztassék.

Mindjárt az ülés elején dr. **Mülek** bizottsági tag kijelentette, hogy a gáj-külváros lelkészi kirendeltség ügyében folyton interpellálni fog s azt megteszi most is. **Salacz** polgármester hiában nyilatkoztatta ki, hogy a püspöki hatóságnál megsürgette a dolgot, az mindegy. Tessék valami rendkivülit csinálni a püspökkel, mikor dr. **Mülek** akarja, hogy az ügy gyorsabban bonyolódjék le, mint a hogy a püspöki iroda ügyforgalma esetleg megengedi. Az ügyet tárgyalják holnap ujra.

Gáj-külvárosi alkapitánynyá **Madarász** Antalt választotta meg egyhangulag a közgyülés. A törvényes forma (melynek értelmében Tabajdi főispán a kijelölő bizottság kiküldését feltétlenül szükségesnek találta) itt ismételten szemben találta magát az ellenzékkel. Nagyon természetesnek találták, hogy mikor **Madarász** egyedül pályázott, hát ő is választassék meg, még pedig melegében. Fájdalom, de a türelmetlen vágyakon kivül van még olyan törvényes formula is, melyet be kell tartani. És ezt éppen a megválasztott alkapitány érdekében kellett tekintetbe venni, mert candidálás nélkül az egész választás megtámadható lett volna. Igy is történt, azaz hogy az ellenzék belátta, hogy don Quixotte módjára egy kis opponálásért tul lőtt a czélon és belement a candidatióba. Igy választották meg aztán a gáji alkapitányt, amely esetnél az ellenzéknek **nem kellett törvényes formula.**

De ez a nagy következetesség kevés idő mulva aztán cserben hagyta a városatyáknak azon részét, mely ma kiválóan opponáló hangulatban volt. Jött a dr. **Tisch** Mór esete, ki gáji orvos volt. Az öreg **Hudetz** Ferencz, mint évtizedeken át derék, buzgó orvos, kegydijat kap a várostól. Gájról be akarják hozni dr. **Tisch** Mórt kerületi orvosnak, olyan eljárás folytán, melyet már számos praecedens szentesitett, s a melyekhez más eseteknél azok a bizottsági tagok is hozzájárultak, a kik ma ezzel az esettel szemben kijelentették, hogy ez személyes kérdés, mert dr. **Tisch** beadta a kérvényét, tessék hát pályázatot hirdetni az állásra, mert ilyen uton akár „országos kapaczitások" is pályázhatnak az aradi kerületi orvosi állásra. No hát ez fenséggel volt elmondva és ugy is hangzott, miközben többen titkos szavazást kértek.

A többség természetesen ragaszkodott a régi eljáráshoz, melyet a főispán proponált, **Müller** Károly bizottsági tag nagy nyugodtsággal, de annál kevesebb analogiával ellenmondást akar felfedezni a főispán előterjesztésében és megjegyzi, hogy a főispán mig az alkapitányválasztásnál oly határozottan követelte a törvényes forma betartását, most azonban azt mellőzni kivánja, midőn vonakodik a kérdéses állást pályázat utján betölteni. Szóval: Müller bizottsági tag ma szikrázott mint az aczél . . .

Tabajdi főispán kétségen felül kimutatta erre, hogy a Müller bizottsági tag által szembe állitott két eset **nem analog.** Itt nincs szó a törvényes formák meg- vagy nem tartásáról, mert a mig az **alkapitányi állásra pályázat volt kihirdetve,** addig a kérdéses orvosi állásnál ez nem történt meg, s tulajdonképen **itt nincsen választásról** szó, hanem egyszerü **áthelyezésről,** a melyre, mint már emlité, több praecedens adta meg a szentesitést. Hivatkozik eclatáns példákra, **minő a dr. Avarffy Imréé is, kit szintén Gájból helyeztek át a városba.**

Persze ez mind csekélység volt, ha arra lehetett kilátás, hogy a titkos szavazás esete egy kis párt-reclamot hozzon felszinre. Folyt volna az unalmas casus tovább, ha a főispán (látva a komolyan meggyőződött többség türelmetlenségét) fel nem teszi a kérdést, hogy **elfogadja-e a közgyűlés a szokásos eljárást az áthelyezésre vonatkozálag? Igen-e, vagy nem?**

Következett a szavazás és a közgyülés **óriási többséggel fogadta el a főispán által proponált eljárást.** Az ellenzék nem is kivánta igénybe venni az ellenpróbát.

Ezzel nem ült el a zaj. Jött a harmadik actió. Az a nevezetes **1 krajczár** ügye, melyet a város minden liter bor kimérése után szedni akar jövőre. Tetszik már előre tudni, dr. **Mülek** bizottsági tag . . . . . kijelenti, hogy még nem telt el annyi idő, hogy a tanács e jelentése ismét szőnyegre kerülhessen, a szabályok értelmében.

Parecz István tanácsnok kijelenti, hogy nem is ez az előterjesztés volt a közgyülés előtt a mult alkalommal.

Dr. Mülek kijelenti, hogy hát akkor nincs meg a szabályok által követelhető három hónap.

Parecz tanácsnok felvilágositja, hogy meg van a három hónap.

Dr. **Mülek** erre erős philippicát kisérel meg a város rosz gazdálkodása ellen, mely által az aradi szőlő-tulajdonosok (?), kiknek annyi gondját képezi a szőlő, oly érzékenyen fognak sujtatni. **Bing** Ede felvilágositotta dr. Müleket, hogy nagy tévedésben van. Az a kis teher nem a szőlő-tulajdonosokat, **hanem a bormérőket éri,** s ez nem más, mint fogyasztási adó, mely a legméltányosabb eljárás akkor, midőn a város phinanczjának javitásáról van szó.

Bones Döme kir. közjegyző, bizottsági tag, sietett a közgyülés figyelmét a tanács ezen előterjesztésének méltányos voltára felhivni és felette meggyőző érvekkel mutatja ki, hogy itt arról van szó, hogy 200—300 olyan ember viselje azt a 8000 forintnyi terhet (melyet az uj bormérési illeték fog jövedelmezni), a kinek a jövedelme lesz igy megadóztatva, vagy vettessék ki az az egész város közönségére és növeltessék általa az ugyis nagy községi pótadó? Figyelmeztette a közgyülést az utóbbi eset méltánytalanságára és kérte a közgyülést, fogadja el a tanácsi előterjesztést, melyben a legjobb gazdasági politika nyilvánul. Nem volt-e ebben a nézetben **Reicher** Ferencz bizottsági tag, ki Bing Edének a gyakorlati kiejtés módszere szerint megjegyzé, hogy az nem lehet irányadó, hogy Bismarck mifele fogyasztási adókat honositott meg Németországban, mert az nem aradi érdekeket érint. Legyen a tanács takarékos és igy meg lesz a város mentve az ujabb terhektől.

Salacz polgármester a sok tanács nélküli gáncsra megjegyzé, hogy szeretne már **eszméket** is hallani azon uraktól, a kik csak kifogásolni tudnak mindent. A bor, az egy világczikk és nincs Aradhoz kötve, legkevésbé pedig oly mértékben, hogy a hectoliterenként 1 frt kimérési illeték a borüzlet ártalmára lenne.

Tabajdi főispán végül nevén nevezve a gyermeket, ekkor mondá találó satyrával, hogy ujabb időben bizonyos **népszerűségi kérdés** lett a közgyüléseken minden pénzügyi rovatnál, alapos megbirálás helyett feljajgatni minduntalan, még olyan méltányos esettel szemben is, mint a bormérési illeték felemelése. Minden fogyasztó egy liter bort 1 krajczárral drágábban kap meg és a város budgetje 8000 forinttal emelkedik ezáltal. Ezt ki-ki könnyen elviseli és legalább a szegényebb sorsu nép nem lesz kitéve ujabb pótadónak. Ez az igazság és méltányosság, mely elől senki nem zárkózhatik el. — Hogy Reicher bizottsági tag olyan esetekkel szemben is, melyekben a tanács keze meg van kötve, (és mikor nem a t. bizottság ad irányt működésének?) mindig takarékosságot ajánl, abban comicumot lát a főispán és az ilyen jelszavak minduntalan való hangoztatását alkalmasnak találja azok részére, a kik — nem gondolkoznak.

Reicher ur, mint elnök, — e kijelentés mellett — megmondhatja ugynevezett városi függetlenségi pártjának, hogy a **frázisok** értékének a napja még mindig nem hajlandó felvirradni . . .

Tudósitásunk a következő:

II.

Tabajdy Károly főispán elnöklete alatt jelen voltak: Salacz Gyula, Urbányi János, Parecz István, Institóris Kálmán, Sarlott Domonkos, Reicher Károly és Varjassy Lajos, Atzél Péter, Varjassy József, Arkay Kálmán, Adler Lipót, Bonts Döme, Bund Aurel, Barkó Ferencz, Barabás Péter, Darányi János, Schuster Illés, Pollák Gyula, Szathmáry Miklós, Virágh Lajos, Simay István, Reicher Béla, Rozsnyay Mátyás, Bing Ede, Bing Vilmos, Mülek Lajos, Steiner Jakab, Kiss István, Müller Károly, Kugler József, Dogaru György, Herrl Imre, Spitzer Jakab, Grünwald Ferencz, Robitsek Agost, Heeger Ernő, Tarjányi Vilmos, dr. Weiss Sándor, Wallfisch Armin, Mittelmann F. D., Mittelmann Károly, Neumann Ede, Neumann Dániel, Nikolics Döme, Elias Armin, Vizer Péter, Kneffel Károly, Csiky Károly, Klein Soma, Tiszti Lajos, Dániel Kálmán, Greiner Károly, Pollák Károly, Neumann Samu, Heincz Gábor, Hász Sándor, Lukácsy Miklós, ifj. Kristyóry János, Reicher Ferencz Bérczy Alajos, Kövér Gábor, Kristyóry Zsigmond, Andrényi Károly, Ring Lajos és Herz Miksa.

Tabajdy Károly elnöklő főispán megnyitván a gyülést, mielőtt a tárgyalást megkezdenék, két ügyet jelent be, melyek a tárgysorozatban nem foglaltatnak.

Ezek után dr. Mülek Lajos interpellálja a polgármestert, hogy a gáji lelkészi kirendeltség tárgyában, a mult közgyülés alkalmával tett interpellatiója folytán, ez ügyben tett lépésekről szíveskedjék felvilágositást adni.

Salacz Gyula polgármester válaszában előadja, hogy ez ügyet a püspökségnél megsürgette, azonban onnan válasz ez ideig még nem jött.

Mülek Lajos a választ tudomásul veszi, de ezzel nem lehet megelégedve, annál kevésbbé, mert ő a gáji lakosságra nézve e kérdést sokkal fontosabbnak tartja, mint hogy azt megoldatlanul még továbbra is elodázni lehessen, s ennek folytán egy inditványt terjeszt be és kérni azt, az esetben, ha a gyülés ma befejezést nem nyerne, a holnapi, ellenkező esetben pedig a jövő hónapi közgyülés tárgysorozatába felvenni, s kéri egyszersmind annak elfogadását.

Az inditvány amennyiben a közgyülés ma be nem fejeztetnék, a holnapi, esetleg a jövő havi közgyülés tárgysorozatába felvétetni határoztatott.

Következett a napirend.

A polgármester havi jelentése. Felolvasottnak tekintetvén, jóváhagyólag tudomásul vétetett.

Olvastatott a belügyminiszterium intézvénye a városi szolgaszemélyzet részére szükséges ruhaneműek szállitása tárgyában, melylyel a multkori közgyülés határozatát megsemmisitve, a tanács által megtartott árlejtés eredményét hagyja helyben. Tudomásul vétetett és további intézkedés végett a tanácsnak kiadatott.

Következett az árvaszék jelentése az 1885. évi zárszámadási mérleg tárgyában.

Ugy ez, mint az árvapénztári tőkék után a jelen év első felében befolyt kamatokból a város közönségét kezelési díj czimén illető 1080 frt 23 kr beszállításáról szóló ugyancsak árvaszéki jelentés tudomásul vétetett, s a zárszámadások a belügyminiszteriumhoz felterjesztetni rendeltettek.

Olvastatott a kiküldött bizottság jelentése az Aradon épitendő állami fogház részére átengedett városi terület kiegészitése tárgyában, mely szerint a már felajánlott terület, minden nehézség nélkül kiegészithető a kivánt területre, a nélkül, hogy a városnak jövedelmező falerakó helyek területe e miatt megcsonkittatnék. Javasolja a bizottság a miniszter által kivánt terület megadását, s egyszersmind azt is, hogy a fogház előtt utvonalfeltöltés kötelezettségét a város ne vállalja magára, hanem csak annak tört köveli kikövezését. A javaslat elfogadtatott.

Következett a Gájkülvárosi alkapitányi állásnak választás utjáni betöltése. Az alkapitányi állásra egyedüli pályázó ifj. Madarász Antal.

A közgyülés egyhangulag Madarász megválasztása mellett nyilatkozott és a megválasztást candidálás nélkül kimondatni kérte.

Ezzel szemben Tabajdi Károly elnöklő főispan a törvényes formák megtartását követelte, mert különben a választás megsemmisitheté lenne. Ennek folytán a közgyülés a kijelölő-bizottságba Kugler Józsefet, Neuman Edét és Herrl Imrét választotta meg, főispán a maga részéről Varjassyt, Mülek Lajost és Hirschmann Józsefet nevezte ki. A kijelölő-bizottság ezután Madarász Antalt jelölvén ki, a gáji alkapitányi állásra egyhangulag megválasztatott.

Olvastatott a szinházépitő-bizottság jegyzőkönyvei s a sárszámadások, melyek szerint a szinház összesen **181,683 frt 90 krba került**. A közgyülés megszavazott 188.289 frt 88 krt, tehát 6595 frt 93 kr megtakaritás eszközöltetett. Vannak azonban olyan többletmunkák, melyek a közgyülés által még nincsenek jóváhagyva, ennek folytán kérik a közgyülést azok utólagos jóváhagyására. Kérik egyszersmind a végleszámolást elfogadni s a jelentést tudomással venni, s Halmay művezetőnek a még benlevő 1000 frtját kiutalványozni.

Ezek után Salacz Gyula mint a szinházépitő bizottság elnöke szólalt fel. Előadja, hogy a szinházépitési költségvetésben 166,559 frt 15 kr költség irányoztatott elő, s igy a szinház 15124 frt 80 krral került többe az előirányzatnál. Az épitési költségek fedezésére az 50,000 frt kölcsön a biztositási összeg, annak kamatai nem voltak elégségesek és ma még 11,432 frt fedezetlenül áll. Arról kell tehát gondoskodni, hogy a vállalkozók részére szükséges pénzt honnan vétessék elő, s erre nézve egyszersmind azon inditványt terjeszti elő, hogy azon 10,000 frt, mely a jelen évi költségvetésben a szinházépitésre felvett kölcsön részletes törlesztésére vétetett föl, használtassék fel e czélra, s az ezenfelül szükséges összeg a jelen évi költségvetésben a kataszteri felmérésekre előirányzott összegnél eszközölt megtakaritásból fedeztessék. Az 50 ezer forintos kölcsöny törlesztését pedig kezdjék meg a jövő évben.

Mülek Lajos azt szeretné tudni, hogy benne van-e a 181.683 frtban a régi szinháztól megmaradt anyag, s benne van-e azon összeg, melyet a szinügyi bizottság a szinház megnyiltа óta diszletekre utalványozott.

Tabajdi Károly főispán felvilágositja, hogy ezen összegből mintegy 6000 frtnyi diszlet szereztetett be.

Kövér Gábor azon összeg külön kimutatását kivánja, melyek abból eredtek, hogy a miniszteri biztost időelőtt lehivták.

Tabajdi főispán reflektálva Kövér Gábor szavaira, kijelenti, hogy ő kétségbe vonja azt, miszerint a miniszteri biztos lejövetele időelőtti lett volna; a miniszteri biztos lejövetele szükséges volt, mert a miniszter kijelentette a tervek jóváhagyásánál, hogy az azoktóli eltérés esetén a szinház megnyitását nem fogja engedélyezni. Már pedig az épitkezéseknél a tervtől eltértek, s ez és a közönség aggodalma folytán határozta el a törvényhatóság többsége a miniszteri biztos lehozatalát. Ezek után áttér a zárszámadásokra, s felemliti, hogy alig épült fel szinház, a melynél az előirányzottnál több kiadás és több munka nem merült volna fel. Ő a maga részéről azt hiszi, hogy a törvényhatóság meg lesz elégedve az eredménynyel, s jóváhagyja a bizottság működését, s elismerésének adand kifejezést. (Helyeslés.) A polgármester inditványát ajánlja elfogadni.

Kövér erre kijelenti, hogy ő támogatta a bizottsági jelentés elfogadását, s megnyugszik az eredményben.

Mülek Lajos szintén kijelenti, hogy ő nem támadta meg a bizottságot, s csakis azt akarta tudni, hogy benne van-e a beterjesztett végleszámolásban a szinházi diszletekre kiadott összeg. A bizottságnak elismerését fejezi ki. (Helyeslés.)

Salacz Gyula, mint a bizottság elnöke, köszönetet mond az elismerésért, s midőn ezt teszi, nem mulaszthatja el kijelenteni, hogy van a bizottságnak egy oly tagja, ki valóban oly páratlan szorgalommal, kitartással és fáradságot nem kimélve teljesitett oly munkálatokat is, melyekre hivatalos állásánál fogva nincsen kötelezve; ezen bizottsági tag: Virágh Lajos főmérnök. (Eljenzés.) Kéri a közgyülést, hogy Virágh főmérnöknek jegyzőkönyi köszönetet szavazzon.

Ezek után a szinházépitő bizottság jegyzőkönyvei, s a végleszámolások jóváhagyólag elfogadtattak. Halmay művezetőnek az 1000 frt kiutalványoztatni rendeltetik. A bizottság feloszlatása kimondatván, Virágh Lajos főmérnöknek jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott. Elhatároztatott, hogy az 1886. évi költségvetésben az 50000 frt kölcsön törlesztésére felvett 10000 frt a több kiadások fedezésére fordittassék, s az ezenfelül szükséges összeg a megtakaritásokból fedeztessék, s ezen hatarozat jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztessék fel: felkérik egyszersmind a belügyminisztert, hogy a szinház felülvizsgálata iránt intézkedjék.

Géczy Géza lemondása folytán üresedésbe jött mérnöki állásra egy pályázó jelentkezett, s az is épitész-mérnök. Ennek folytán

Tabajdi Károly főispán inditványára elhatároztatott, hogy a polgármester hatalmaztassék fel, hogy addig, mig ez állás betöltése iránt további intézkedés történik, a felhalmozott mérnöki teendők végzésére egy napdijas mérnököt alkalmazzon. Egyszersmint a mérnöki állásra ujabb s hosszabb határidejű pályázat hirdettessék ki.

Olvastatott a nyugdij-bizottság jelentése, mely szerint Hudetz Ferencz városi orvosnak 15 évi szolgálatáért évenkénti 450 frt nyugdijat, s a tanács jelentése, mely Hudetz Ferencz kérvényére azon 10 évi szolgálati időre, melyet a nyugdijalap létesitése előtt a város szolgálatában töltött, évi 180 frt kegydijat hoz javaslatba.

Árkay Kálmán a jelen esetben nagyon méltányosnak és helyesnek találja Hudetz részére a kegydij megszavazását. De azt szeretné egyszer már elérni, hogy a közgyülés jövőre kegydijat egyáltalán ne szavazna meg, mert ebből a városra igen nagy teher háramlik. Hozzájárul a tanács ajánlatához, de azt javasolja, hogy Hudetz maradjon meg eddigi állásában, mig az választás utján be nem töltetik.

Tabajdi főispán kijelenti, hogy a városnak a kegydijazás erkölcsi kötelessége, mert mig a nyugdij-alap, melyhez a tisztviselők saját fizetésökből járulnak, — nem volt, addig az elaggott tisztviselők egészen a város terhére kegydijaztattak. S ha most a várost egy tisztviselője 25—30 évig hűen szolgálta, attól nem lehet megtagadni a kegydijt, különösen olyanoktól, a kik arra vannak utalva öreg napjaikban.

Hudetz részére az évi 450 frt nyugdij és a 180 frt kegydij, megszavaztatott.

Olvastatott dr. Tisch Mór gáj-külvárosi orvos kérvénye, melyben magát a Hudetz nyugdijaztatása folytán a megürült orvosi állásba áthelyezni kéri.

Tabajdi Károly főispán kijelenti, hogy méltányos leend, ha a közgyülés ebben az esetben is azt az eljárást tanusitja a mely eddig szokásban volt. Tisch Mórt áthelyezi a megürült orvosi állásra és a gáji orvosi állásra pályázatot hirdet.

Szalay Antal helyesli, hogy Tisch Mór behozassék, de nincs a mellett, hogy a közgyülés választási joga korlátoztassék, s a mely állás betöltésre vár, az nyilvános pályázat utján töltessék be.

Müller Károly kéri, hogy a törvényes formákat tartsák meg itt is ép ugy, a mint a kapitányi állás betöltésénél. Az ő véleménye szerint ez állás előléptetés utján be sem tölthető, mert ép olyan, mint a gáji orvosi állás, és tán még jobban is van dotálva, ajánlja elfogadásra Szalay Antal inditványát.

Tabajdi főispán megjegyzi, hogy ez eset nem analog, a kapitányi állás betöltésével, nem pedig azért, mert ott a pályázat kiiratott, s a választás megtörtént. Itt ellenben pályázat kiirva nincs, s a törvénykezési bizottság állandóan az előléptetés elvét léptette életbe, s igy Tisch áthelyezésével csak azt teszi a törvényhatósági bizottság a mit már előbb is tett concret esetben.

Erre hosszas vita támadt, melyben Müller Károly, Heeger Ernő, Herz Miksa szólaltak föl, s melynek végeztével.

Főispán a következőleg teszi fel a kérdést: akarja-e közgyülés az eddig követett eljárást, vagy nem? A kérdés szavazásra bocsájtatván, igen nagy többséggel az eddig követett eljárás fogadtatott el. E szerint a többség nem kivánja kiirni a pályázatot, és a megüresedett orvosi állásra Tisch Mór gáji orvos helyeztetik át. A gáji alorvosi állásra pályázat hirdetendő.

Olvastatott e nyugdij-bizottság jelentése, melynek folytán a nyugdijalapra átruházott 6000 frtos kötvény értékesitésének engedélyezése tárgyában a belügyminiszterhez felirat intéztetik.

Következett a tanács jelentése a bormérési illeték emelése tárgyában, mely szerint a bormérési illeték hectoliterenként 1 frtról 2 frtra emeltessék.

Mülek Lajos, miután a bizottság nemrég, alig egy-két hónapja foglalkozott e kérdéssel, csak hogy más formákban, s miután a házszabályok értelmében, egy elvetett inditványt csak 3 hó mulva lehet ujra előterjeszteni, kéri az illeték emelését ezélzó ezen indittványt a napirendről levenni.

Parecz felvilágositja Müleket, hogy ez inditvány még nem volt a közgyülés előtt.

Salacz Gyula szintén oda nyilatkozik, hogy ez még nem volt a közgyülés előtt keri egyszersmint az inditvány elfogadását, annál is inkább mert ezzel a város 8000 frt jövedelem szaporitást nyer anélkül, hogy ezt akár a bortermelő, akár a fogyasztó közönség megérezné.

Bonts Gyula ezt a kérdést olyannak tekinti, mely felett nem szabad csak ugy könynyen átsikiani. A város kiadásai folyton fokozódnak, kell tehát fedezetetet találni azokra A pótadót már is oly magasra emeltük, hogy azok emelése már nem igen lehető, tehát másképp kell a város pénzügyeit rendezni. Felemliti ezután, hogy ez a kérdés már többször volt a közgyülés előtt, kiküldetett egy bizottság, mely inditványt tegyen a jövedelmek fokozására, ez a bizottság nem tudott eredményt felmutatni, s azt javasolta, hogy apasszuk a kiadásokat.

Küldtünk ki egy más bizottságot, az végig nézte a budgetet, s arra az eredményre jutott, hogy egy 600 frtos állatorvosi állás megszüntetésén kivül, nincs kiadás, a mely feltétlenül szükséges nem volna. Ezután áttért a jelen inditványra, szerinte a tanács nagyon helyesen járt el, mikor ezen javaslatot terjesztette a közgyülés elé, ajánlja azt elfogadni.

Bing Ede szintén a javaslat mellett emelt szót, szerinte a fogyasztási adót legkevésbbé érzi maga szegény nép, hivatkozik Franczia és Német országra, hol a fogyasztási adók sokkal nagyobbak. Ajánlja a javaslatot elfogadni.

Reichel Ferencz szeretné, ha egyes czikkek megadóztatását a tanács soha elő se hozná, mert soha sem lehet jó. Sokkal igazságosabbnak és méltányosabbnak tartja a községi adó emelését, mert ott legalább arányosan oszlik meg a teher, a szegény keveset, a gazdag többet fizet. Végül ajánlja a tanácsnak, hogy jobban takarékoskodjék.

Tabajdi Károly elnöklő főispán, miután az idő már igen előrehaladt, a kérdés további megvitatását holnapra halasztja el. Engedjék meg azonban, hogy e tárgyban egy inditványt tegyen (Halljuk), mindenek előtt azonban megjegyzi, hogy Reichel urnak azon kijelentése, hogy ajánlja a tanácsnak a takarékoskodást, reá bizonyos komikus hatást tesz, mivel nagyon különösnek tartja takarékosságot ajánlani annak a tanácsnak, a mely csak a közgyülés határozatait hajtja végre s önállóan nem rendelkezik. Ily jelszavak jok lehetnek olyan emberek számára, a kik nem gondolkoznak. Inditványozta végül, hogy vagy emeltessék fel az illeték hectoliterenkent 1 forintal vagy adassek ki a bormérési jog haszonbérbe.

Ezzel az ülés végett ért.

Külföld.

Gladstone ir-javaslata. London, ápril 12. (Éjjel.) Az alsóház folytatja az ir home-rule-javaslat tárgyalását. Churchill Randolph lord ellenzi a törvényjavaslatot, mert az a birodalom és a parlament szupremáczióját s a királynőnek Irország fölötti fönhatóságát semmivé teszi; sajnálja, hogy a házszabályok értelmében már az első olvasásnál nem mondhatja el érdemleges kifogásait a törvényjavaslat ellen. Russel Charles főállamügyész válaszában kijelenti, hogy a britt parlament Irország számára a törvényeket vagy elkésve hozta, vagy olyan értelemben, mely nem felelt meg az ir népnek. Gladstone javaslata törvényhozási testületet alkot Irország számára, melynek illetékességi körétől némely kérdések el lesznek vonva, s mely által a királynő, a birodalom és a parlament fönhatósága meg lesz óva. Gladstone javaslatait korábban vagy későbben el fog kelleni fogadni: jobb tehát most, mint ujabb kényszerintézkedések alkalmazása után. Most Irországban is barátságos érzülettel fogadnák a javaslatokat, melyek később tán ott is ellenséges indulatot gerjeszthetnének. — London, ápr. 13. Mint a „Standard" irja, Gladstone kormányelnök ma az alsóházban a home rule-törvényjavaslatot illetőleg fontos módositásokat fog bejelenteni.

A török-bolgár viszony. Sophiából ápr. 12-ikéről sürgönyzik: Sándor fejedelem a nagyvezirhez intézett táviratában többek közt kijelenté azt is, hogy ő kész azonnal kinevezni a meghatalmazottakat a nemzetközi döntvényben érintett bizottságba.

A fejedelem épp most kapta meg a nagyvezir választáviratát, mely kijelenti, hogy a szultán megelégedéssel és elismeréssel látja a buzgalmat, melyet a fejedelem az értekezlet határozatainak elfogadásával tanusitott. A negyvezir őszintén szerencsét kiván a fejedelemnek uj méltóságához. — Czanoff külügyminiszter a konstantinápolyi bolgár diplomácziai ügyvivőség utján azt a kérest intézte a török külügyminiszterhez, hogy azon fermán, melylyel a fejedelem Rumélia kormányzásával megbizatik, ne hirdettessék ki addig, mig a két kormány közt megegyezés nem jön létre a fermán szövegezését illetőleg A török külügyminiszter azt válaszolta, hogy a fermán szövegezése a fejedelemmel és kormányával egyetértőleg fog történni.

Görögország és a porta. Konstantinápoly, ápr. 13. Törökország körlevélben kérte fel a hatalmakat, hassanak ismételten oda, hogy az atheni kormány rendelje el a görög csapatok leszerelését.

Legujabb posta.

— **A német egyháztörvényjavaslatot** berlini távirat szerint az urakháza megszavazta.

— **A porta és Görögország.** A Reuter-ügynökség jelenti Konstantinápolyból: A porta legutóbbi körjegyzékében, melyet a hatalmasságokhoz intésett, kijelenti, hogy miután Sándor bolgár fejedelem az értekezlet határozatát elfogadta és a bolgár kérdés be van fejezve, módról kell gondoskodni, hogy vége vettessék a görög határon uralkodó állapotnak, mert Görögország harczias magatartása Törökországot roppant kiadásokra kényszeriti az által, hogy hadseregét hadilábon kell tartania.

— **Montenegro és az albánok.** A Novoje Wremja csettinjei értesülése szerint a montenegrói fejedelem az albán határon jelentékenyen megerősitette csapatait, mert attól tart, hogy az albánok támadást fognak intézni a montenegrói falvak ellen Miután a montenegróiak és az albánok közt feszült viszony uralkodik, a kereskedelmi összeköttetés a két ország között teljesen megszakadt. Az idézett lap arról is értesül, hogy a montenegrói fejedelem legközelebb kérni fogja a határrendezést Albániával és Ausztria-Magyarországgal, illetőleg Herczegovinával.

— **Az angol felsőházból.** London, ápril 13. A felsőház mai ülésén Roseberry megerősitette, hogy Sándor bolgár fejedelem az öt év tartamára való kineveztetésre vonatkozó kikötésének fontartása mellett tudatta a nagyvezirrel, hogy tekintettel a hatalmasságok egyhangu határozatára, alkalmazkodik a nemzetközi döntvényhez.

— **Az ir javaslat.** Egyre biztosabban hangoztatják, hogy Gladstone lényegesen meg fogja változtatni ir billjét, az ir képviselőket a parlamentben meghagyja, veto-jogukat tetemesen növeli s főleg a javaslat pénzügyi részét beható módositásnak fogja alávetni.

TÁVIRATOK.

— **Istóczy törvényjavaslata.** —

Budapest, ápr. 14. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A képviselőház Istóczy tőzsdeadó-törvényjavaslatát a pénzügyi és gazdasági bizottsághoz utasitotta.

— **Törvényjavaslat a közigazgatási tisztviselők elleni fegyelmi eljárásról.** —

Budapest, ápr. 14. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A képviselőház a közigazgatási tisztviselők elleni fegyelmi eljárásról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben az 5-ik §-ig elfogadta.

NAPTÁR.

Ápril 15. Csütörtök. Róm. kath. Neste. — Prot. Olympia. — Görög-orosz (április 3.) Nicetas. — Nap kél 5 ó. 12 p., nyug. 6 ó. 50 p.

Április 16. Aradmegye közigazgatási bizottságának rendes havi ülése d. e. 9 órakor.

Április 16. Arad város közigazgatási bizottságának rendes havi ülése d. u. 4 órakor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— **Előfizetési felhivás az „Aradi Közlöny" I. évfolyamának II-dik negyedére. Az „Aradi Közlöny"-nek, mely mindennap, tehát hétfőn és ünnepek utáni napokon is megjelenik, negyedévi előfizetési dija csak annyi, mint a többi aradi magyar lapoké, t. i. helyben 3 frt, vidékre 3 frt 50 kr. Azonkivül az „Aradi Közlöny" előfizetői a „Gombostű" czimü társadalmi és szépirodalmi havi folyóiratot dij nélkül kapják. Kivánatra mutatvány-számokat bárkinek dij nélkül küldünk — Felkérjük különösen mindazon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése mult hó végén lejárt, hogy azt minél előbb megujitani szíveskedjenek, nehogy a szétküldésben zavar álljon be. — Az „Aradi Közlöny" kladóhivatala.**

— **A választói jogosultság** megszerzésére szolgáló adófizetési határidő utolsó napja **ma** telik le. A ki még nem tett eleget adófizetési kötelezettségének, s nem akarja elveszteni választói jogát, ne mulassza el ezt az utolsó napot.

— **Baleset.** Tegnap, 14-én délután 4 óra tájban Hanczékovits Tamás mérnökkari százados a minoriták temploma előtt a lóvasutról leszállás közben elbukott s lábát törte. A szerencsetlenül járt tisztet bérkocsin vitték várbeli lakására.

— **Az „Aradvidéki tanitó-egylet" vitaköre** f. hó 16-án (pénteken) délután 5 órakor a templom-utczai elemi fiu-iskola rajztermében tartja folytatólagos ülését, melyre az egylet minden rangu tagjait tisztelettel meghivja az elnökség.

— **Az aradi általános munkás betegsegélyző-egylet** f. évi áprilishó 26-án (husvét hétfőjén) d. u. fél 4 órakor a városház kisterm ében rendes évi közgyülést tart, melynek napirendje a következő: I. A választmány, ugymint a számvizsgáló-bizottság évi jelentésének előterjesztése. II. A küldöttek és két jegyzőkönyvhitelesitő választása. III. Inditványok és felszólamlások. A t. tag felkéretik, a tagság igazolásául tagkönyvét magával hozni. Aradon, 1886. áprilishóban. A közp. választmány.

— **Sikkasztó községi jegyző.** Hétfőn, f. hó 12-én több uj-panáti lakos azon panasszal járt Ormós Péter alispán urnál, hogy a megyei árvaszéktől olyan összegek kifizetésére lettek felszólitva, melyet ők már a községi jegyző, Kiss Károly kezeihez lefizettek, miről nyugtájuk is van. Az alispán ur azzal bocsátotta el őket, hogy az ügyet azonnal meg fogja vizsgáltatni és tegnap Bánhidy Béla b. aradjárási szolgabirót és Szathmáry főszámvevőt küldte ki Uj-Panátra a vizsgálat megejtésére. A vizsgálat során az érdekelt községi lakosok kihallgattatván, constatáltatott, hogy Kiss jegyző 1400 frtot az árvapénztárból és 350 frtot a községi szegényalapból elsikkasztott. Nincs kizárva azonban annak lehetősége, hogy más összegek is elsikkasztattak. A sikkasztó jegyző beismerve, hogy a hiányzó pénzt saját czéljaira használta fel, az 1750 frtnyi összegről azonnal kötvényt adott, s 14 nap alatt kötelezte ennek megtéritését, minthogy pedig vagyonos ember és összes ingó, mint ingatlanaira a biróí zárlat már foganatosittatott is: a közpénztárak e manipulatio által nem fognak megkárosodni. Lemondását beadta azonnal az alispánnak, mit ez azonban nem fogadott el, hanem állásától felfüggesztvén, a fegyelmi eljárás meginditására utasitotta a járás szolgabiráját. A jegyzői teendők ellátására ideiglenesen Kalmár pécskai jegyző van kiküldve.

— **Meghivás** az aradi általános munkás betegsegelyző-egylet pankotai előhelye tagjainak 1886. áprilishó 18-án délután 3 órakor a városház tanácsterében tartandó rendes évi közgyülésére. A gyülés napirendje a következő: I. Az id. felügyelő-bizottság jelentése. II. közp. választmány évi jelentésének fölolvasása. III. A küldöttek, a felügyelő-bizottság és két jegyzőkönyvhitelesitő megválasztása. IV. Egyleti ügyek, inditványok és felszólamlások. V. Uj tagok felvétele. A t. tagok felkéretnek a tagság igazolásául tagkönyvüket magukkal elhozni. Az ideigl. felügyelő-bizottság nevében: Konez Károly, id. felü. biz. elnök. Marksteiner Vendel, id. felü. biz. jegyző.

— **Mintaóvodák felállitása.** Az országos kisdedóvó-egyesület tekintettel arra, hogy a hazai óvodák, különösen a gyermek-menedékhelyek nagyobb része nem áll szakszerűen képzett egyének kezelése alatt, feliratot intezett a közoktatásügyi miniszterhez, hogy a mutatkozó szükséghez képest az ország különböző részeiben mintaóvodákat állitson fel, illetőleg a már meglevőket ilyenekké alakitsa át, oly módon, hogy azokban az alsóbbfoku falusi kisdedóvó-intézetek vagy gyermek-menedékházak vezetői — dajkái — bizonyos meghatározott idő alatt szakszerü kikepeztetést nyerjenek, s erről nyilvános vizsgálatot tenni köteleztessenek. Ily mintaóvodák felállitására az egyesület egyelőre a következő városokat hozza javaslatba: Budapest, Szeged, Szabadka, Temesvár, Arad, Kolozsvár, Nagy-Enyed, Nagy-Szeben, Kézdi-Vásárhely, Nagy-Várad, Debreczen, Nagy-Károly, Mármaros-Sziget, Ungvár, Kassa, Miskolcz, Szeben, Pozsony, Győr, Szombathely, Székesfehérvár, Nagy-Kanizsa és Szegszárd, mely helyeken már mindenütt vannak óvodák, s azoknak a kivánt módon való átalakitása csekély költséggel keresztülvihető. Az egyesület egyuttal kimondani kéri, hogy csak ezek a minta-óvodák birjanak joggal dajkák kiképzésére és képesitésére.

— **Kié lesz a 300 forint?** Lapunk folyó hó 12-iki számában hoztuk azt az érdekes hirt, hogy egyik szomszédos községi lakós állitott be feleségével a szolgabiróhoz és kijelentve azon szándékát, hogy nazarénus akar lenni, egyszersmind bevallotta, hogy addig nem akarják a felekezetbe bevenni, a mig egy régi büneért meg nem lakolva nem tisztázza magát. E büne abból áll, hogy 23 évvel ezelőtt felgyujtotta a házát, mely biztositva volt és fölvett biztositási dijban 300 forintot az „Első erdélyi biztositó társulat"-tól. Akkor megemlitettük, hogy a büntügy már elévült és a nevezett társulat megszünt. Törvényes büntetés nem érheti a gyujtogatót és a 300 forintot — minek a lefizetésével bünbödni akar — nincs hova adni hirtelenében. Eddig adtuk elő multkori közleményünkben levelezőnk után az ügyet, melyre nézve most a volt biztositó-társulat egyik ügynöke a következő felvilágositással kereste meg lapunkat: A kérdéses ház 1858-ban biztositatott és 1859-ben — tehát huszonhét évvel ezelőtt — égett le. Az téves azonban, hogy a férj akarna nazarénus lenni, mert a férj több éve már, hogy meghalt „és a nő akar nazarénus lenni", — teszi hozzá a biztositó-ügynök — „ki mint a kár okozója szerepel." Bár a kérdéses társulat feloszlott, a többször emlitett értesités szerint még mindig igen sok követeléssel vannak a társulat iránt, s igy talán lehetséges lesz a 300 forintnak jogos érdekeltet találni. — Részünkről legczélravezetőbbnek találnók az ügy lebonyolitására nézve azt, ha az „Első erdélyi biztositó társulat"-volt ügynöke megkeresi az illetékes szolgabiróságot és felvilágositásaival lehetővé teszi, hogy a pénz illetékes helyre jusson.

— **A katonaság köréből.** Weuse Ernő vezérőrnagy Debreczenből tegnap délután Aradra érkezett az itt állomásozó huszárság megvizsgálására. Három napig fog körünkben időzni; lakása a Nádor-szállóban van.

— **Gyujtogatás**. Tegnap éste 7 és 8 óra között a Deák-Ferencz-utczai Schartner-féle ház padlásán tüz ütött ki, melyet azonban a házbelieknek két tüzoltó segélyével sikerült minden komolyabb következmény nélkül eloltani. A helyszinén megjelent Nyáry Béla rendőrhadnagy is, ki a házmestert és a cselédeket kihallgatván, a felmerült gyanunokok alapján a háztulajdonos főzőnőjét, Hartiger Máriát bekisertette. Különösen gyanus volt azon körülmény, hogy ugyane padláson csak a napokban egy láda hamu gyuladt ki. A főzőnőt az a gyanu terheli, hogy bosszuból követett el gyujtogatást! Ugyanőt még egy eltünt ezüst theakészlet eltolvajlásával is vádolják a házbeliek.

Hazánk és a főváros.

— **Az udvar Budapesten**. A király és a királyasszony Mária Valéria főherczegnővel, valamint a trónörökospár április 28-án több heti tartózkodásra Budapestre érkeznek. A legmagasabb uraságokkal együtt az egész udvartartás a fővárosba jön. — Ő felségeik ittléte alatt május 5-én a királyi várlakban udvari bál lesz.

— **Hirlapirók párbaja**. Relle Iván és Erdélyi Gyula hirlapirók kardpárbajt vivtak kedden. Kétszer csaptak össze s az első mérkőzésnél Erdélyi lapos vágást kapott, mig ellenfele sértetlen maradt. A második összecsapásnál Relle mély és hosszu sebet vágott Erdélyi mellén és vállán, maga pedig könnyü sérülést szenvedett a fején.

— **Földrengés Nagyváradon**. E hó 13-dikáról sürgönyzik Nagyváradról: Az éjjel 10 óra 30 perczkor városunkban földrengés volt. A lökést, melyet tompa zörej előzött meg, erős, hullámszerü mozgás követte s éjszaknyugattól délkeleti irányban látszott haladni. A hullámzás igen erős volt s körülbelül egy másodperczig tartott. Sok helyen a butorok és eszközök inogtak s a közellevők egymáshoz ütődtek. A város legrégibb lakosai sem emlékeznek arra, hogy itt földrengés lett volna s a szokatlan tünemény általában nagy aggodalmat keltett.

— **Öngyilkos sikkasztó**. Nagy-Kikindáról jelentik, hogy Weisz Sándor, a nagykikindai gőzmalomrészvénytársulat pénztárosa, április 12-én cziankálival megmérgezte magát. Hátrahagyott levelében az öngyilkosság indokául azt mondja, hogy a kezelése alatt állott pénztárból ezerötszáz forintot elsikkasztott. A pénztár-vizsgálat folyamatban van. Weisz, egy született temesvári, kinek anyja ott fodrásznő, s egyik nővére tanitónő, alig 22 éves s a gőzmalomnál gyors karriéret csinált. A tett végrehajtása előtt Weisz báli öltözetet vett fel. Anyjának és két nővérének arczképét találták meg nála. Az előhivott orvos azt állitja, hogy a Weisz által bevett méreg husz ember megölésére is elég lett volna.

— **Hazafias ünnepély** volt vasárnap Beszterczebányán, a fögimnázium épületében. Bezárták a magyar tanfolyamot, melyet télen át a felvidéki magyar közművelődési egylet rendezett ott. A tanárok ingyen vállalkoztak az oktatásra, a város gondoskodott fütésről és világitásról s akadt elég jelentkező, a ki szorgalmasan tanulta a magyar nyelvet. A záróünnepélyen szépszámu közönség volt jelen s Csipkay Károly alispán tartott magyas ünnepi beszédet. Aztán bizonyitványt s jutalomkönyveket osztottak ki a tanfolyam hallgatói közt.

— **Rövid hirek**. Jókai Mór már visszaérkezett Fiuméből Budapestre. — Csemegi Károly már felépült betegségéből. — Dr. Bódogh Albert volt országos képviselő, utóbb orsz. közegészségügyi felügyelő, Miskolczon 57 éves korában meghalt. Köztiszteletben álló férfiu volt, ki mindig élénken érdeklődött a közügyek iránt. — Kassán a szeminariumi templom tornyáról e napokban a kereszt és gomb ijesztő robajjal lezuhant az utczára, de szerencsére senki sem sérült meg. — Kivándorlásra csábitó ügynököket fogott el Nagy-Lónyán Horthy Gyula szolgabiró; a főczinkos egy zemplénmegyei ügynök volt, kinek több megbizottja járta be a falvakat.

A nagy világ.

— **A trónörökös-pár** és a nálunk időző Coburg herczegi pár a jövő hét folyamán térnek vissza Lacroma szigetéről Bécsbe. Az elutazás napja még nincs végleg megállapitva. A trónörökös-pár megérkezte után a kis Erzsébet főherczegnővel, ki szüleinek mindennap leveleket ir, Laxenburgba költözik, hol már megtették a kellő előkészületeket fogadásukra. Stefánia trónörökösné legutóbbi gyöngélkedéséből teljesen felépült.

— **Királyunk müncheni utja**, a mint a prágai „Politik" hiteles forrásból jelenti, szoros összefüggésben áll a bajor király pénzügyeinek rendezésével. Mert a bajor király helyzete igen válságos, s a király oldal-rokonai indittatva érezték magokat, hogy II. Lajosnak a kabinet-pénztár mielőbb való rendezését s az államügyek átvételét javasolják.

— **Liszt Ferencz Londonban** épp olyan kitüntetésekben részesül, mint Párisban. Sürün rendezik tiszteletére az ünnepélyeket, zeneestélyeket s ezek egyikére, melyet a Prince's Hallban rendeztek, a walesi herczeg hivta meg. S ha Párisban Munkácsy lefestette a mestert, Londonban meg a mellszobra készül: Böhm József jeles szobrász készíti.

— **Pasteur jelentése**. Pasteur az academiában rövid értesitést közölt a veszett kutyák és farkasok marása elleni eljárásáról. E hó 12-ig betegeinek száma 720-ra emelkedett, e közt 505 francia (40 algiri), 75 orosz, 25 angol, 34 olasz, 13 osztrák és magyar, 10 belga, 10 amerikai, 5 finn, 8 portugál. Közülök 688-at kutya mart meg, 38-at farkas. A kutyáktól megmart egyének mind egészségesek maradtak, kivéve egy kis leányt, ki erősen meg volt sebesitve és meghalt. A beojtottak legnagyobb része már tul van a kritikus határidőn, felmerült a kérdés: Nincs-e különbség a veszett eb és a veszett farkas virusa közt. A két virusfaj hatása mindenesetre különböző. A Franczia országban e részben gyüjtött régebbi statisztikai adatok nyomán Pasteur azt állitja, hogy 100, farkas által megmart egyén közül 82 meghalt. S ha ez arányt vinné át a farkas által megmart oroszokra, ezek közül 16-nak meg kellett volna halnia, holott eddig csak 3 halt meg. Ezek is későn kezdték meg az orvoslást és sebeik már be voltak hegedve. Jövőre Pasteur a farkas által megmart egyéneken több helyen megkiséfli a virus beojtását. Különösen tanácsolja az ilyeneknek, hogy a gyógyitással ne késedelmeskedjenek. Az académia élénk tetszéssel fogadta Pasteur közleményeit. A Pasteur-intézet gyüjtései bel- és külföldön nagy buzgalommal folynak.

— **Rövid hirek**. Az elhunyt Cornaro báró utódjául Babics tábornok van kiszemelve dalmát helytartónak. — Thern Károly, a ki sok ideig volt a nemzeti szinház karnagya és magyar zeneműveket is irt, Bécsben életének 69-ik évében meghalt. — Türr tábornok Párisból a mult héten hosszabb időre Görögországba utazott, a korinthusi csatorna munkálatainak megszemlélésére. — Nemzeti kiállitás rendezését tervezik Berlinben 1888-ban; előkelő polgárok a főpolgármester elnöklete alatt értekezletet tartottak e tárgyban s a tervet elfogadták. — Páduában ujabb halálos cholera-eset fordult elő.

Irodalom és müvészet.

— **Az „Általános Tanügyi Közlöny"** 15-ik száma megjelent a következő tárgysorozattal: Nyelvtanitás. — Magyarországárufogalma. — Az olvasókönyv használásának módja. Léderer A. — Az eperfaselymér és okszerü tenyésztése. Pókász Imre. — A bizalomról. Rosenberg József. — Egyleti élet. — Irodalom. — Vegyesek.

— **Grünfeld Alfréd** cs. kir. kamara-müvész ma (csütörtökön) d. u. 5 és fél órakor, a Krispin teremben hangversenyt rendez, melynek müsora a következő: I. rész. 1. Mendelssohn. Praeludium, Fuge, (E.-moll.) 2. Beethoven. Sonata, op. 110. (As-dur.) 3. a) Schubert. Impromtu (Változatok.) b) Schubert-Liszt. Gretchen am Spinnrad. II. rész. 4. a) Chopin. Nocturne, op. 48. b) Moszkovszki. Barcarole. 1. sz. c) Rubinstein, Románcz. d) Grünfeld. Mazurka. 2. sz. (G.-Moll.) e) Schubert-Liszt. Erlkönig. 5. Strausz-Grünfeld: Soirée de Vienne. — Hangverseny-zongora Bösendorfertől. Jegyek ára: Körszék 3 frt. Zártszék 2 frt. Állóhely 1 frt. Jegyek kaphatók: ifj. Klein Mór könyv- és zenemü-kereskedésében, valamint a hangverseny napján este a pénztárnál.

— **Grünfeld budapesti hangversényéről** irják a fővárosi lapok, hogy az egyike marad az idei hangverseny évad legértékesebb pontjának. Ha az évad eszményekben gazdagabb lett volna, Grünfeld mégis megőrzi presztigéjét, mert ő az a müvész a kiben mindamaz adományok egyesülnek, melyek nagy feladatok megoldására képesitenek. Nális az erő párosul a finomsággal, az izlés nemesíti meg technikáját, önálló felfogása kidomboritja egyéniségét minden mozzanatnál, egy szóval előadásában nem a brillirozó virtuozt, hanem az öntudatos müvészt találja meg a közönség.

SZINHÁZ.

(Arad, ápr. 13.)

— **Somlóné-Vadnay Vilma** asszony lépett fel ma először több havi szünet után. Hogy közönségünk mennyire kedveli e jeles népszinmüénekesnőt és kitünő operette-soubrettet, legfényesebben az által bizonyitá be, hogy a már ötödször vagy hatodszor sziure kerülő Rip van Winkle előadására is rendkivül nagy számmal gyült össze. A földszint egészen megtelt: csupán néhány páholy és az erkélyek maradtak üresen.

Somlónét első megjelenésekor szives ovációkban részesitették: két koszorut és egy csokrot nyujtottak át neki; azonkivül pedig az egész előadás alatt folyton megtapsolták. Somlóné hangja a hosszu szünet alatt nem vesztett el semmit üdeségéből és tisztaságából: ma is éppen oly csengő, érczes és erős volt, mint azelőtt. Prücis éneke, szép előadása és kedves játéka ugyanesak megmaradtak.

A többi szerepek a régi kezekben voltak; ezekről csak azt ismételhetjük ma is, a mit már annak idején mondottunk: csupán annyit kivánunk megjegyezni, hogy Haday hangja ma feltünően tiszta és erős volt, minek folytán Rip szerepében nagy hatást kellett.

Arad városi szinház

Folyó szám 196. Évad-bérlet 154.

Csütörtök, 1886. évi áprilishó 15-én,

Egy millió,

vagy:

a férjvadászat.

Vigjáték 4 felvonásban. Irták: Labiche és Delacour.

SZEMELYEK:

Duplan apó, volt jegyző — — — Szabó Antal.
Carbonel, volt kávés — — — — Molnár Antal.
Perugin — — — — — — Boránd Gyula.
Duplan Móricz — — — — — Pálffy György.
Lajonchere Edgard — — — — Somló Sándor.
Pries Gyula, épitész — — — — Kovács Lajos.
Caesenas — — — — — — Győrs Alajos.
Carbonelné — — — — — — Siposné.
Perugineé — — — — — — Váczy Vilma.
Caesenasné — — — — — — Závodszky T.
Bertha, Carbonel leánya — — — Fodor Fruzina.
Luiza, Perugin leánya — — — — Kükemezey V.
Kertész — — — — — — — Nyilasi Mátyás.

Kezdete 7 órakor.

Heti müsor.

Péntek: „Pünkösd Florenczben", operette 3 felvonásban, e szinpadon először.

Szombat: „Pünkösd Florenczben" (Balogh Gusztáv karnagy jutalomjátéka.)

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

A kovaszinczi gyilkosság végtárgyalása.

— Harmadik nap. —

(—z.) Ma, a végtárgyalás harmadik napján, a jegyzőgyilkosság bünügyére vonatkozólag befejeztetett a bizonyitási eljárás, ugyszintén befejeztetett az Bálint Miksa közokirat hamisitási ügyében, s holnapra csak Szekesán György és Komlosán Józca hatóság elleni erőszakoskodásának ügye maradt, a mivel aztán a bizonyitási eljárás az egész bünbalmazra be lesz fejezve, s a vád- és védbeszédekre kerül a sor.

A gyilkossági ügy mai tárgyalása alkalmával a vádlottakra vonatkozólag ujabb terhelő adatok nem merültek fel s a tárgyalás egyedüli érdekes részlete **Papp** Virgilnek, e mindenekfelett terhelő tanunak ujabb kihallgattatása volt.

Az ő vallomása ugy hangzik, mint maga a vád. És ha a törvényszék elfogadja e vallomást, ugy itélt a bünösök fölött. Az ő határozott vallomása támogatva számos, a gyanut csak erősitő, de nem igazoló körülmény által, áll szemben az összes vádlottak konok tagadásával. És azért volt rendkivül fontos és döntő körülmény a mai tárgyalás folyamán, vajjon a törvényszék elrendeli-e meghiteltetését, vagy nem.

A védők nevében Nachtnébel Ödön a nála már megszokott szónoki erővel birálta a fontos vallomást s az esküvel való megerősittetés mellőzését kérte. A törvényszék azonban Steinitzer Károly kir. ügyész hatásos érvelése után, melyet a hallgatóság hallható helyeslése kisért, Papp Virgilt megeskettette.

A tárgyalás folyamáról a következő részletes tudósitást adjuk:

Elnök: Frits Róbert: szavazóbirák: Péczely és Zubor; jegyző: Simon Ákos; ügyész: Steinitzer Károly.

Elnök az ülést kevéssel fél 10 előtt megnyitván, a vádlottak bevezettetése után kihallgatta **Bánfalvi** Gyula tanut, ki az általános kérdésekre előadja, hogy 23 éves, nőtlen, ügyvédjelölt.

Elnök: Ön a gyilkosság elkövetése idejében Kovacziczon tartózkodott? Tanu: Igen. Elnök: A Schlesinger boltjában is jelen volt? Tanu: Ott voltam, s legföllebb egy félperczczel a gyilkosság elkövetése előtt távoztam onnan. Már ott létem alatt feltünt Papp Virgil nyugtalan magaviselete. Kérdésemre azt adta magyarázatul, hogy apjára már egy izben rálöttek s nyugtalanságára az szolgáltat okot, hogy apja a biróval a külső szobában oly hevesen vitatkozik. E hangos perlekedést magam is hallottam. Virgil nemsokára hazament puskáért. Időközben én is távoztam, de alig tettem nehány lépést, midőn a két lövést hallottam. Elnök: Távozásakor látott ön a Ljubomir boltja előtt embereket? Tanu: Több embert láttam ott, de nem ismertem fel senkit. Elnök: A vizsgálóbiró előtt azt állitotta ön, hogy látta Szekesán sebét. Tanu: Igen is láttam, még vér szivárgott belőle s én teljesen friss sebnek tartottam. Zubor: Kalap nem volt fején? Tanu: Azt később hozták oda, két vérfolt volt rajta. Egy donga is volt ott, melyről a csendőrőrsvezető azt állitotta, hogy Szekesán kapujában találta, ezen a dolgán is voltak vérfoltok. Elnök: (a dongára mutatva, melyen még most is látszanak a vérfoltok.) Szekesán, hogy került ez a kapujába? Szekesán: Nem tudom, nem én tettem oda! Dr. Pap védő: Mily távolságban volt tanu, midőn a lövéseket hallotta? Tanu: (mutatja az asztalon fekvő térrajzon.) Még a kis utcza negyedrészét sem tettem meg. Ügyész: Tehát a Schlesingertől való távozása után egy perczczel hallotta a lövést? Tanu: Igen. Nachtnébel védő: Jajveszéklést nem hallott? Tanu: Nem is hallhattam a nagy kutyaugatástól.

Ezután következett **Papp** Virgilnek másodszori kihallgattatása.

Elnök: Ön a vizsgálat alkalmával azt vallotta, hogy tudomással bir atyja ellenségeinek szövetkezetéről: terjessze tehát elő véleményét azon viszonyra vonatkozólag, mely atyja és a vádlottak között fennforgott. Tanu: E viszony a lehető legroszszabb viszony volt. Oka az volt, hogy a vádlottak közt sok volt az adóhátralékos, kiknek ingóságait atyám személyesen foglalta le. Elnök: Monyorán miért volt atyja ellensége? Tanu: Mert a mezőbiróválasztásnál atyám ellene küzdött s őt meg is buktatta. Csak midőn a megválasztott Mákos szalmáját felgyujtották s ez megijedve, leköszönt, lett Monyorán megválasztva. Elnök: Hát Bálint? Tanu: Az is ellensége volt. Folyton bevádolta atyámat; egy izben bizonyitványhamisitással vádolva s midőn ártatlansága kisült, még jobban gyülölte. Enök: Ez ellenséges gyülöletről önnek csak nézete van és nincs biztos tudomása? Tanu: Annyiban tudomást is szereztem róla, a menynyiben többször hallottam őket a mint atyámra szitkokat szórtak sőt. Muntyán tanitó egy izben betegen fekvő atyámat öklével meg is fenyegette. Elnök Azt mondják, hogy Ljubomirral jó viszonyba volt atyja, sőt kevéssel a gyilkosság előtt vele Gyorokra ment vásárra. Tanu: Hiszen atyám nem gyülölte őket, bár tudta, hogy ezek gyülölik. Elnök: Vujáról mit tud? Tanu: O azért volt ellensége, mert atyám elmozditotta adóvégrehajtói állásától; Paulisán biró pedig azért, mert atyám hivatalos viszaélés miatt több izben feljelentette. Paulisánról tudom, hogy sokszor 11 óráig ott tivornyázott Ljubomiréknál. Tarjányi: Tanu ugy adta elő, mintha Monyorán gyujtotta volna fel Mákos szalmáját, tudomása ez, vagy hallotta csupán? Tanu: Hallottam, de hát jó barát ugy sem tehette ezt. Dr. Pap védő: Melyik puskával ütötte ön a gyilkost, az övével, vagy a sajátjával? Tanu: Az enyémmel; az övét később vettem fel, midőn elejtette. Dr. Pap: A puskának körülbelül melyik részével ütötte őt? Tanu: A kakasával. Dr. Pap: Ön megfogta s dulakodott is a gyilkossal, mily ruha volt rajta? Tanu: Nem emlékszem bizonyosan; azt hiszem, hogy ingben, gatyában volt; lehet, hogy a szürét elejtette. Dr. Pap: Még azon éjjel tett ön intézkedést a gyilkos elfogatása iránt? Tanu: Igen, Laky ur irt levelet. Dr. Pap: A tettes megnevezésével? Tanu: Igen. Dr. Pap: Miért lőtt ön a gyilkosra csupán a puska egyik csövéből? Tanu: A másik nem volt megtöltve, s az egyik csőben is csak puskapor volt. Nachtnébel: A gyilkosság előtti időben járt ön Ljubomirékhoz. Tanu: Nem jártam, legfölebb 1884-ben voltam ott! Nachtnébel: Ön a járásbiróság előtt az állitá, hogy felismerte Ljubomir boltja előtt Kure Györgyét, szeptemberben már a biróról is azt állitá, hogy ott volt. Talán csak hallomásból tudja ön mindezt és valószinü, hogy augusztusban jobban emlékezett viszsza, mint szeptemberben? Tanu: Kure Györgyre nem emlékezem bizonyosan, de Paulisánt határozottan felismertem. A szegleten ült és fehér szür volt rajta. Nachtnébel: Tanu azt is állitja, hogy Paulisán a boltból a kertbe menekült s annak ajtajában egy kulcsot talált. Talán ezt is látta a sötétben, midőn egy másik utczában a gyilkost üldözé? Tanu: Ezt hallottam. Elnök: Kitől? Tanu: Schauer Miklóstól. Dr. Pap: Ön azt mondja, hogy nem emlékezik tisztán arra, vajjon ott látta-e Kure Györgyöt: miből gyanitja tehát, hogy ő is bünrészes? Tanu: O is atyám ellensége volt, hallottam őt több izben fenyegetőzni és mindig ott járt atyám többi ellenségei között. Dr. Pap: Vannak olyan tanuk, kik azt állitják, hogy midőn ön a gyilkos üldözéséről visszatért, találkozott velük s azt kérdé, mi történt? Tanu: Ez hazugság, én nem találkoztam senkivel. Dr. Pap: Csutina vallotta ezt. Ügyész: A tisztelt védő ur kérdése igen fontos, de bocsánatot kérek, eddig ezt még a végtárgyalás során senki sem vallotta. Igen is vallották azt, hogy tanuval atyja holtteste előtt találkoztak. Haat, védő ur által hivatkozott Csutina erre nézve felvilágositást tud adni, szivesen beleegyezem, hogy kihallgattassék és tanuval szembesittessék. Dr. Pap: Kérem tehát Csutinát kihallgattatni; ő eszerint az általam érintett körülményre nézve eddig csupán a vizsgálóbiró előtt vallott.

Csutina Pál tanu azt vallja, hogy a lövések zajára az utczára jövén, ott Krizsán Dusannal és Riga Balázssal találkozott, később oda jött Papp Virgil is s kérdé: „Mi történt? Felolvastatván vallomása, kitünik, hogy Papp Virgil azt kérdé: „Mi történt apámmal?"

Elnök: (Papp Virgilhez.) Midőn ön a gyilkos után szaladt, apja állt-e még? Tanu Nem tudom; de nem is tudtam, meghalt-e és ha találkoztam volna is ez emberekkel, — a mit tagadok — csak azt kérdezhettem volna. Nachtnébel: Midőn ön a tettest üldöző segélyért kiáltott, hogy van az, hogy ezt Bánfalvi 100 lépésről nem hallotta? Tanu: Hisz már mondá, hogy a kutya-ugatás miatt nem hallá.

Elnök: Ezzel a tanuk kihallgatása befejeztetvén, miután a kir. törvényszék a minap Papp Virgil és Papp Auguszta tanuk meghiteltetését felfüggesztette, most fog e körülményre nézve határozni.

Nachtnébel védő: A tekintetes kir. törvényszék határozata még nem mellőzte, csupán felfüggesztette tanu meghiteltetését: most azonban, minthogy tanu mai vallomásához is sok tekintetben hozzá lehet szólni, én meghiteltetését **határozottan** ellenzem. Tanu gyakran ellenmondásba jő korábbi vallomásaival és általam különben teljesen méltányolt szivfájdalmából kifolyólag egész meséket költ. Merem állitani, hogy a bünpör nagy kiterjedése s a bünpör által keltett nagy sensatio mind csupán az ő élénk phantasiájának tulajdonitható. Meghajlok, mondom, az ő szivfájdalma és gyásza előtt, de midőn ő határozottan megnevezi a bünrészeseket anélkül, hogy ehhez a gyanun kivül más indokot tudna adni; midőn ő azt állitja, hogy a gyilkosnak nem ismerte fel ruháját, de arczára **határozottan emlékezik** s midőn az elisinert koromsötét éjben mindezen kivül azt is látni vélte, hogy mint menekszik a biró a másik utczában, akkor én az ő vallomását **határozottan** aggályosnak kell hogy tekintsem. És ő, tekintetes királyi törvényszék, miután már több meghitelt tanu vallomásával jó ellenmondásba, teljesen aggály nélkül meg nem hitelhető. Kérem tehát megesketését mellőzni.

Elnök: A kir. törvényszék a multkori vallomásra vonatkozólag már akkor elhatározta a tanu meghiteltetését; a mai vallomásra vonatkozólag előbb talán ügyész ur kiván nyilatkozni?

Steinitzer Károly ügyész: A tisztelt védő ur szavaira mindenekelőtt meg kell jegyeznem, miszerint tanu aggályos voltát határozottan tagadom és kénytelen vagyok kétségbe vonni azt is, mintha vallomásában bármi ellenmondás fordulna elő. A mit tanu elmondott, azt részint mint tapasztalatait, részint mint meggyőződését mondta el. O nem azt állitá, hogy a vádlottak minden kétséget kizárólag bünrészesek, de hogy az ő meggyőződése szerint azok. És ezért vallomását aggályosnak tartani nem lehet. És nem jó ellenmondásba régi vallomásaival sem. Mert ha augusztusban azt állitá is, hogy Kure Györgyöt ott látta a bolt előtt, szeptemberben nem azt mondá, hogy nem látta ott, csupán nem emlitette őt. És higyje el nekem a tisztelt védő ur, hogy nagyon sok emberen, rajtam is igen sokszor megesett, hogy egy embernek arczát igen jól felismertem, mig ruhájára egyáltalában nem tudtam emlékezni és minthogy ez megtörténhetett tanuval is, nem kifogásolható vallomása ez okból sem. És ily állitólagos ellenmondás van akárhány a védelem tanuinak vallomásaiban is, de én meghiteltetésüket nem elleneztem, mert először nem szoktam a védelemnak sohasem utját állani, és másrészt figyelembe veszem azon igazságos közmondást: quod alteri iustum, alteri aequum. Kérem a tekintetes kir. törvényszéket, Papp Virgil meghiteltetését elrendelni.

Elnök: A kir. törvényszék elrendeli Papp Virgil tanu meghiteltetését, mert vallomását egyáltalában nem tekintheti aggályosnak.

Ezután Papp Virgil, Papp Auguszta, Bánfalvi Gyula és Csutina Pál leteszik az esküt, minek végeztével elnök az ülést 2 perczre felfüggeszti.

Ujra megkezdődvén az ülés, Bálint Miksa lelkésznek közokirathamisitási bünügye vétetett tárgyalás alá.

Kure István tanu bemutatja a kovaszinczi eredeti anyakönyvet és vádlott hamis kiadványát.

A tényállás az, hogy egy kovaszinczi ember két fia közül az egyik 60, a másik 63-ban született. A 60-ban született Gligor meghalt. A 63-ban született Vaszilie katonakötelezettsége miatt nem esküdhetett meg. Ezért Bálint az anyakönyvből kitörülte a Vaszilie nevet s felé a Gligor nevét irta. Igy ennek hamisan nagyobb életkort tulajdonitva, azt megesketé.

A biróság tüzetesen átvizsgálván az anyakönyvet és a kivonatot, elnök megkezdé vádlott kihallgatását.

Elnök: Bálint, ön állitotta ki a kivonatot? Vádlott: Igen, de nem adtam ki. Elnök: Hát csupán mulatságból állitotta ki? Vádlott: Nem rosz czélból. Elnök: (az anyakönyv hamisitott helyére mutatva.) Ez az ön irása? Vádlott: Gligort én irtam fölé, de a Vasziliet nem törültem ki.

Simon Ákos felolvassa a papnak a vizsgálóbiró előtti vallomását, melyben az beismeri, hogy törvény és tilalom ellenére a hamisitást elkövette, de csupán emberi gyarlóságból és nem csalási szándékból, vagy haszonvágyból.

Elnök: Van még e vallomáshoz valami mondanivalója? Vádlott: A Gligort kérem oda irtam de a correctiót nem én csináltam; a kivonatot én irtam, de nem adtam ki. Ügyész: Hát miért irta akkor oda azt a Gligor nevet. Vádlott: Nálunk románoknál szabad a gyermeknek két nevet adni. Ügyész: De én ugy tudom, hogy ilyen két nevet csak keresztség utján lehet adni. Ön tudta, hogy az egyik 60-ban s a másik 63-ban született s azért követte el a hamisitást, hogy a fiatalabb megszünvén katonaköteles lenni, megnősülhessen. Vádlott: Kérem, nem csalásból tettem.

Dr. Illés védő: Kure lelkész urhoz kivánok nehány kérdést intézni Mikor került az anyakönyv az ön birtokába? Tanu: 1883-ban adta át nekem az esperes ur, a ki maga észrevette a hamisitást. Dr. Illés: A sorozás alá kerülők névjegyzéket minden évben mikor szokták átnyujtani? Tanu: Februar vagy márczius hóban. Dr. Illés: Az 1883. évi jegyzéket ki nyujtotta be? Tanu: Bálint Miksa. Dr. Illés: Kérem constatáltatni, hogy e névjegyzékben még Mucz Gligor szerepel.

Elnök ezután befejezettnek jelentvén ki ez ügyben is a bizonyitási eljárást, felhivja a jegyzőt a vádlottak erkölcsi bizonyitványainak felolvasására.

Simon Ákos felolvassa e bizonyitványokat, melyek szerint Kovaszincz község elöljárósága hivatalosan bizonyitja, miszerint:

1. Bálint Miksa izgága, veszekedő embernek ismertetik, ki gyakran papi jellemével össze nem férő magaviseletet tanusitott s egy izben a jegyzőt megtámadva, botrányt okozott.

2. Ljubomir Onu egy kifogástalan becsületességü ember.

3. Ljubomir Onuné tisztességes, becsületes asszony.

4. Paulisán egy kifogástalan előéletü férfiu.

5. Popesku tanitó egy köztiszteletben álló egyén.

6. Vuja György kifogástalan becsületességü ember.

7. Bálint Mihály Haju egy részeges, rovott előéletü egyén, ki lopásért több izben büntetve volt.

8. Kapesos Mihály ellen mindeddig semminemü panasz elő nem fordult.

9. Tudur Pavelucz rendes életü, tisztességes egyén.

10. Knolf Mitru egy rovott előéletü, garázdálkodó ember.

11. Szekesán György rosz viseletü egyénnek ismertetik, ki lopásért és verekedésért több izben büntetve volt.

12. Monyorán Márián egy feddhetetlen életü, becsületes ember.

Nachtnébel védő kijelenti, hogy miután a végtárgyalás során már eddig is be lettek igazolva, vagy megczáfolva azon körülmények, melyek beigazolása vagy megczáfolása végett ujabb tanukat bejelentett, ezen 42 tanu kihallgattatásától eláll s csupán az általa benyujtott községi bizonyitványt kéri felolvastatni.

Simon Ákos felolvassa a bizonyitványt mely igazolja, hogy Ljubomir boltja 9 órán tul nyitva nem volt, hogy abban bort csupán buteliákban lehetett vásárolni s hogy Papp Tódor több izben volt ott s gyakran ott is vacsorált.

Ezután a kir. ügyész inditványára elhatározza a törvényszék, hogy Szekesán György hatóság elleni erőszakoskodási ügyének tárgyalását holnapra halasztja, miután Komlosán Józca, a másik vádlott, nincs jelen, s hogy a vád- és védbeszédek csak ezen ügy letárgyalása után tartassanak meg.

Ezzel a tárgyalás 12 órakor véget ért.

— **Elvi jelentőségü kérdésben** döntött a kir. tábla II. büntető tanácsa, Jakabfalvay Gyula elnöklete alatt. A kecskeméti törvényszék Takács Géza aradi lakost egy bünügyben a végtárgyalásra mint tanut megidézte, de minthogy ez oly szegény, hogy utiköltségét nem fedezheti, kérvényt nyujtott be a kecskeméti törvényszékhez, hogy utiköltséget küldjenek neki. A törvényszék megtagadta a segélyt és ujból megidézte. Ezen végzés ellen felebbezett és a kir, tábla végzésisileg utasitotta a törvényszéket, hogy Takácsnak a bünvádi átalányból küldjön költséget, mert nem kivánható, hogy a végtárgyalásra gyalog menjen Aradról Kecskemétre.

A cs. k. lovassági dandár tiszti iskola versenyei Aradon.

Kedd, 1886. april 20-án.

A csálai erdő melletti legelőn.

Birák: Varga Emil vezérőrnagy, Wense Ernő vezérőrnagy, Egbelli Zaitsek ezredes.

Pályára ügyelő: Hammersberg főhadnagy.

Inditó: gr. Bombelles Alajos hadnagy.

I. Steeple-chase. Nyitva az equitatio saját lovainak. Handicap. Tiszteletdija az elsőnek, adja Hammersberg főhadnagy a lovaglás tanitója. Tiszteletdij a másodiknak és harmadiknak. Távolság mintegy 3200 méter.

1. Vetsey hadnagy (14. huszárezred) 4 é. tarka ménje „Csángó“ Star of Indiától. Szinek: kék, piros . . . . 80 klgr.
2. Poppovics-Péczy hadnagy (1 h. e.) 5 é. h. „Tartar“ Gydrantól. Szinek: piros, fehér . . . . . 78 klgr.
3. Deschan hadnagy (14 h. e.) 5 é. b. h. „Adieu“ Hornist-tól. Szinek: kék, fehér . 70 klgr.
4. Licudi lovag hadnagy (14 h. e.) t. k. „Lila“ Chifftaintól. Szinek: piros, sárga . . 69 klgr.
5. Röthy hadnagy (14 h. e.) 5 é. b. k. „Ilka.“ Szinek: kék, fehér . . . . . 67 klgr.
6. Joanovits Józs. hadnagy (14 h. e.) t. k. „Denevér.“ Szinek: piros, fehér . . . 65 klgr.
7. Joanovits Ed. hadnagy (1 h. e.) fakó h. „Szabadka.“ Szinek: piros, fehér . . . 65 klgr.
8. Kolosy hadn. nevezi ugyanannak 5 é. b. h. „Kis-bieskás“-át. Szin: fehér . . . 64 klgr.

*

II. Steeple-chase. Nyitva az equitatio szolgálati lovainak. Handicap. Tiszteletdij az elsőnek, adja Varga Emil tábornok. Tiszteletdij a másodiknak és harmadiknak. — Távolság 3200 méter.

1. Vetsey hdn. b. h. „Salamander.“ Szinek: kék, piros . . . . . 80 klgr.
2. Schieszler hadapród-tiszthelyettes b. h. „Diszes“ Szinek: piros, rózsaszin . . 79 kg.
3. Poppovics-Péczy hadnagy b. h. „Pál.“ Szinek: piros, fehér . . . . . 78 kg.
4. Deschan hdn. b. k. „Delnő.“ Szinek: kék, fehér . . 70 kg.
5. Gr. Zichy hadapród-tiszt-helyettes. v. h. „Állás.“ Szinek: kék, barna, sárga . . 69 kg.
6. Licudi lovag hdnagy t. k. „Eszme.“ Szinek: piros, sárga . . . . . 69 kg.
7. Röthy hadn. f. h. „Ékszer“ Exact-tól Szinek: kék, fehér . 67 klgr.
8. Joanovits József hadnagy b. h. „Amazon.“ Szinek: piros, kék . . . . . 65 klgr.
9. Kolosy hdn. b. k. „Amor.“ Szin: fehér . . . . . 64 klgr.
10. Joanovits Ed. hadn. b. h. „Csavargó.“ Szinek: piros, fehér . . . . . 64 klgr.

*

III. Vadászverseny. Handicap. — Lovagolandó 50 lépéssel a vezető Hammersberg főhadnagy megett. Távolság mintegy 700 méter.

Tiszteletdij az elsőnek, adja Zalay Tamás őrnagy parancsnok.

Tiszteletdij a másodiknak és harmadiknak.

1. Vetsey hdn. f. h. „Bátor.“ Szinek: kék, piros . . . 80 klgr.
2. Schieszler hadapród-tiszthelyettes b. h. „Lucifer.“ Szinek: piros, rózsaszin 79 klgr.
3. Poppovics-Péczy hdn. b. h. „Bemrong.“ Szinek: piros, fehér . . . . 78 klgr.
4. Deschan hdn b. k. „Fáni.“ Szinek: kék, fehér . . . . 70 klgr.
5. Gr. Zichy hadapród-tiszthelyettes f. h. „Dandár.“ Szinek: kék, barna, sárga . 69 klgr.
6. Licudi lovag hadnagy b. k. „Eszti.“ Szinek: piros, sárga 69 klgr.
7. Röthy hadnagy v. k. „Elba.“ Szinek: kék, fehér . . 67 klgr.
8. Joanovits Józs. hadn. t. k. „Dresden.“ Szinek: kék, piros . . . . . 65 klgr.
9. Kolosy hadn. v. h. „Daemon.“ Szin: fehér . . . . 64 klgr.
10. Joanovich Ede hadnagy 6 h. „Durbanes. Szinek: piros, fehér . . . . 64 klgr.

Kezdete d. u. 2 órakor.

KIS LOTTO.

Prága, április 14-én:

10. 87. 47. 46. 34.

N.-Szeben, április 14-en:

84. 17. 90. 45. 82.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

— **A magyar vasutigazgatók** keddi értekezletén tárgyaltatott a közlekedési miniszter azon leirata, mely szerint megtiltatik a vasutaknak, hogy oly szesz- vagy borszállitmányokat továbbitás végett elfogadjanak, a melyek valamely magyar mértékhitelesitő hivatal által nem hitelesitett hordókban foglaltatnak. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy felir a miniszterhez, hogy a viszonosság feltételezése mellett osztrák hivatalok által hitelesitett hordókban is meg legyen engedve a szállitás. A budapesti kereskedelmi és iparkamara által fölállitani szándékolt vasuti tarifaértesitő hivatal tárgyában az értekezlet azt határozta, hogy ezen hivatalnak az összes vasutak meg fogják küldeni saját tarifáikat, az időnkint megjelenő pótlékokkal és köteléki tarifákkal együtt, de a szállitási dijkedvezmények jövőre is csak a vasutak hivatalos lapjában fognak közzététetni.

Szeszüzlet.

(Április 14.)

(B.) Az üzlet változatlan. Készáru nagyban 24.—24.25, kicsinyben 24.75 hordó nélkül per 100 ltr %.

Budapesti gabnatőzsde.

(Április 14.)

Az üzlet szilárd. Tavaszi buza 8.37—8.38 uj buza 8.32—8.33, tengeri május-juniusra 5.50—5.52, tavaszi zab 6.26—6.28.

Budapest, április 14. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyjáradék 103.55; magyar papirjáradék 95.10—; magyar hitelbank 298.50; osztrák hitelbank 294.50. London 126.—. Páris 50.12½.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1886. év áprilishó 14-én.

Magyar aranyjáradék 6 sz.	—.—
Magyar aranyjáradék 4 sz.	103.60
Magyar papirjáradék 5 sz.	95.10
Magyar vasuti kölcsön	152.—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kib.	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kib.	127.25
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kib.	117.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	104.75
Magyar földtehermentesitési kötv. záradék	104.75
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	105.—
Temes-bánáti földtehermentesitési köt. zár.	104.75
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	104.75
Horvát-szlavon földtehermentesitési köt.	104.75
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	100.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	122.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	124.50
Osztrák járadék papirban	85.10
Osztrák járadék ezüstben	85.25
Osztrák járadék aranyban	114.—
1860-iki osztrák államsorjegy	139.75
Osztrák-magyar bankrészvény	874.—
Magyar hitelbankrészvény	298.—
Osztrák hitelintézeti részvény	294.30
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.90
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.99
Német birodalmi márka	61.70
London (3 havi váltókért)	126.—
20 markos arany	12.30

IDEGENEK NÉVSORA.

(Április 14.)

Nádor-szálló. Szlaszkiné urhölgy, Radna, Velcsek, járásbiró, Vinga, Veisz Samu, utazó, Debreczen, Perick és Szkalla, gazdálkodók, Kisjenő, Dus Jenő, tisztartó, Kisjenő, Szinger Gyula, kereskedő, Berzova.

Zemplényi-szálló Csurbaun Conot, esperes, Butytyin, Firneisz Károly, utazó, Kassa, Lisser J., utazó, Bpest, Schumeicher, mérnök, Bpest, Jovanovits T., kereskedő, Oravicza, Mandl József, keresk., Bécs, Deutsch A., keresk., Budapest, Krausz G., keresk., Bécs, Vuck Lajos, kereskedő, Bpest, Blau M., keresk., Trieszt, Sándor K., kereskedő, Bécs, Háltschek G., kereskedő, Bpest, Bárány K., birtokos, Nagylak, Mannheim F., birt., Mezőhegyes.

Háromkirály-szálló. Réthy Gyula, segédjegyző, Szőllős, Malesin Valér, papjelölt, Bolonicz, Fries Mór, bérlő, Holdmezes, Keresek József, kereskedő, N.-Becskerek, Popeszku János, tanitó Kovaszincz, Aron Dávid, keresk., Nádas.

Felelős szerkesztő: **Hindy Árpád.**

Nyilttér.

Van szerencsénk a tisztelt közönségnek becses tudomására hozni, hogy intézetünk

ARADI FŐÜGYNÖKSÉGÉT

SONNENFELD és SCHWARZ

aradi czégre biztuk; hol a t. közönségnek dijszabályzattal és minden szükséges felvilágositással készséggel szolgálnak.

Budapest, 1886. áprilishóban.

Az „Equitable“

életbiztositó-társaság magyarországi vezérügynöksége.

„EQUITABLE“

Egyesült államokbeli életbiztositó-társaság New-Yorkban. — Alapittatott 1859.

A biztositott tőke átlaga 1885. végén	911,212,527	frt.
Összes biztositéki alap „ „	169,711,138	„
Ebből nyeremény tartalék „ „	35.348,710	„
Európában elhelyezett tőkék „ „	4.788,000	„
Letétemény a magy. ált. hitelbanknál Budapesten „ „	100,000	„

Kiváló előnyök:

Kifogásolhatlan kötvények. Minden a társulat által kiállitott kötvény 3 év leteltével **kifogásolhatlanná** válik.

A legpontosabb, havonként a nyilvánosság elé hozott kártéritések rendezése, minden levonás és halasztási idő nélkül.

A második évdijak befizetésétől kezdve **az összes nyeremény a biztositottak között kiosztatik.**

A Fél-Tontina biztositások, minden **dijemelés nélkül,** a biztositott előbb be következő halálával **a család teljes ellátását** biztositják, egy bizonyos kor elérése esetében pedig **aggsági ellátást** nyujtanak.

Azonkivül a Fél-Tontina biztositás még lehetővé teszi a kötvényeknek három évi fennállásuk utáni **viszvásárlását is.**

Vezérképviselőség magyarország számára:

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-ut 12. szám.

ARADI FŐÜGYNÖKSÉG:

SONNENFELD és SCHWARZ

nagykereskedő czégnél,

Arad, Szabadság-tér 7. szám. 247—1.2

!!Figyelemre méltó!!

A tavaszi és nyári idényre, ugyszintén **husvéti ünnepekre** ajánljuk a nagyérdemü helybeli és vidéki vevőink szives figyelmébe dusan berendezett

FÉRFI-DIVAT

és

diszmüáru kereskedésünket.

Nagyválaszték:

Férfi- és gyermek-kalapok (Cilinderek és Clakkok), **férfi bőr- és lackczipők, férfi ingek,** dus választék és nagy raktár chiffon, breton, pique, zephir és oxford kelmékből, legujabb divatuak, nem különben igen nagy választék **gallér** és **kézelők,** ugyszinte **nyakkendők, férfi harisnyák, esőernyők, napernyők, sétapálczák, utazó- és kézi-bőröndök, illatszer, szappanok, pénz-, dohány- és szivarszelenczék, fényképtartók** (album) stb.

A nagyérdemü helybeli és vidéki közönség pártfogását kérve, készszolgálattal

SUHAJDA és TÖRÖK

az „Arany ember“-hez Aradon. 175—10*

Főtér 21. szám, a két emeletes Spitzer-féle házban a megyeházzal szemben.

Postai megrendelések gyorsan eszközöltetnek, — csomagolás nem számittatik.

Huzásmár e Hónapban.

Huzás már e

Kincsem Sorsjegy á **1** ft **11** sorsjegy csak **10** ft

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. || 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, váczi-utcza 6. sz.

hó 24-én.

167—14.12

Spitzer Jakab és Fia

posztó-, gyapjuszövet-, vászon- és szőnyeg-kereskedése Aradon,

ajánlja a tavaszi évadra

ujonnan és dusan felszerelt raktárát,

legjobb minőségü és legdivatosabb

brünni, angol és francia

férfi-ruha szövetek,

gráczi Cheviot és Stajer

nyári lodennokban,

továbbá mindennemü **peruvienne, dosking, posztó és tüffelekben,** a legolcsóbb árak számitása mellett.

Öltönyök elkészitése, kivánatra a legjobb munkaerők által és minden ár mellett elvállaltatnak.

Nagy raktár futó- és egyéb szőnyegekben.

Nyomtatja és kiadja a „Széchenyi irodalmintézet“ Aradon.